

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Goncear Ion în numele inculpatului Malai Aurel, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Malai Aurel XXX născut la XXX, originar și domiciliat XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 16.10.2017 – 03.11.2017 (prima instanță);
2. 19.01.2018 – 07.02.2018 (instanța de apel);
3. 22.03.2019 – 22.05.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 03 noiembrie 2017, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Malai Aurel a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 141 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani.

Conform art. 90 Cod penal executarea pedepsei aplicate lui Malai Aurel a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Malai Aurel fiind cetățean al Republicii Moldova în perioada anilor 2015-2017 aflându-se pe teritoriul Federației Ruse și ulterior pe teritoriul Ucrainei, intenționat având scopul violării integrității teritoriale a statului și subminării orânduirii constituționale a Republicii Ucraina, manifestat prin destabilizarea activității normale a organelor publice centrale ale statului cu participarea la dezmembrarea teritorială a Ucrainei prin declararea independenței regiunilor separatiste Lugansk și Donețk, în dauna suveranității Ucrainei, adică calității supreme de a fi independentă, de a se manifesta de sine stătător în relațiile cu alte state, de a elabora și promova politica internă și externă în conformitate cu interesele națiunii sale și de a exercita atribuțiile specifice

puterii statale asupra teritoriului țării și populației ei, în dauna inviolabilității teritoriale, adică păstrării teritoriului țării, unității, inadmisibilității dezmembrării unei părți a acesteia, precum și în dauna securității de stat a capacității de apărare a Ucrainei, adică protecției suveranității, independenței și integrității teritoriale a țării, a regimului ei constituțional, a potențialului economic, tehnico-științific și defensiv, a drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, împotriva activității informative și subversive a serviciilor speciale și organizațiilor străine, împotriva atentatelor criminale ale unor grupări, din interes material, în primăvara anului 2015 s-a înrolat pentru satisfacerea serviciului militar în formațiunea militarizată cu nr. 08801 „Brigada 1-a Slaveană” (1-я Словянская бригада) regiunea Donețk, al forțelor separatiste din regiunea Donețk, în cadrul căruia, contra unei remunerări bănești, a participat în calitate de ostaș la conflictul armat care are loc în estul Ucrainei, în regiunea Donețk și Lugansk.

Acțiunile inculpatului Malai Aurel au fost calificate în baza art. 141 alin. (1) Cod penale – *„participarea mercenarului într-un conflict armat, la acțiuni militare sau la alte acțiuni violente orientate spre răsturnarea sau subminarea orânduirii constituționale ori violarea integrității teritoriale a statului.”*

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1 Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vidrașco Tatiana care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru primă instanță prin care Malai Aurel să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 141 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în mărime de 4186 lei 77 bani, invocând faptul că:

- prima instanță nu a dat pe deplin eficiență prevederilor art. 61 Cod penal, nu a ținut cont de scopul pedepsei penale;

- pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă, fapt care nu va asigura corectarea și reeducarea condamnatului, restabilirea echității sociale și prevenirea de săvârșire a unor noi infracțiuni;

- participarea într-un conflict armat presupune aplicarea violenței, astfel că activitatea mercenarilor urmează a fi calificată ca drept una extrem de periculoasă pentru integritatea teritorială, cât și pentru securitatea națională;

- prima instanță nu a aplicat corect prevederile art. 227 alin. (1), art. 229 Cod de procedură penală, neîntemeiat a respins solicitarea acuzatorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare;

- efectuarea cheltuielilor într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea

legii penale celui ce a comis-o, prin urmare cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018, s-a admis apelul declarat s-a casat parțial sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care: Malai Aurel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 141 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Cheltuielile judiciare în mărime de 4 186 lei 77 bani au fost trecute în contul statului. În rest s-a menținut sentința.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că la individualizarea pedepsei în privința inculpatului Malai Aurel prima instanță cu referire la prevederile art. 76 Cod penal, nu a reținut circumstanțele atenuante și nici circumstanțele agravante prevăzute de art. 77 Cod penal.

Instanța de apel a reținut faptul că conform materialelor dosarului, inculpatul Malai Aurel a fost condamnat prin sentința Judecătoria r-l Frunze, or. Chișinău din 16 august 1991 în baza art. 145 alin. (3), art. 145 alin. (2) și art. 182 alin. (2), art. 39, art. 44-1 Cod penal (redacția 1961) pentru concurs de infracțiuni la 3 ani privațiune de libertate, cu suspendarea condițională a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 2 ani.

Astfel că instanța de apel s-a referit la faptul că prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii. Individualizarea pedepsei constând în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și a pedepsei penale. Pedeapsa fiind echitabilă când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Malai Aurel, instanța de apel a remarcat faptul că prima instanță nu a acordat pe deplin eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de faptul că lipsesc circumstanțe care atenuază răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Apreciind argumentele invocate de către apelant în raport cu materialele cauzei, instanța de apel a ajuns la concluzia că pedeapsa stabilită de către instanța de fond este una prea blândă, iar necesitatea aplicării pedepsei privative de libertate pe

un termen de 3 ani cu executare fiind motivată prin faptul că inculpatul Malai Aurel anterior a fost atras la răspundere penală, ispășind inclusiv și pedeapsa sub formă de închisoare cu stabilirea unui termen de probă, circumstanțe care mărturisesc după părerea instanței de apel despre predispunerea acestuia la comiterea infracțiunilor, dar și despre faptul că acesta nu a pășit pe calea corectării și nu a făcut concluziile respective din sancțiunile stabilite anterior, corectarea și reeducarea acestuia fiind posibilă doar prin izolarea sa de societate.

În acest context instanța de apel a menționat că aplicarea unei pedepse mai blânde și a suspendării condiționate a executării acesteia în privința lui Malai Aurel, nu este rațional și nu constituie o măsură eficientă în vederea corectării și reeducării inculpatului, precum și prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni.

Cu referire la încasarea cheltuielilor judiciare, instanța de apel a constatat că solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea din contul inculpatului Malai Aurel a cheltuielilor judiciare în sumă de 4 186 lei 77 bani este nefondată, deoarece conform art. 143 alin. (2), art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar, de către:

4.1. Avocatul Gonciar Ion în numele inculpatului Malai Aurel, care a invocat drept teme de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu menținerea în vigoare a sentinței.

Invocând faptul că:

- instanța de apel contrar prevederilor art. 61, 75 Cod penal, incorect a individualizat pedeapsa aplicată inculpatului, aceasta fiind una prea aspră;

- la aplicarea pedepsei nu s-a ținut cont de faptul că antecedentele penale sunt stinse, de căința sinceră, de comportamentul pozitiv în timpul urmăririi penale și judecării cauzei, de faptul că inculpatul și-a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală;

- instanța de apel nu s-a expus asupra cumulului de circumstanțe atenuante invocate de partea apărării;

- instanța de apel s-a expus abstract referitor la posibilitatea aplicării pedepsei sub formă de privațiune de libertate cu executare în privința inculpatului;

- la emiterea deciziei nu s-a ținut cont de prevederile art. 394 alin. (2) Cod de procedură penală;

- atitudinea neglijentă față de criteriile de individualizare la stabilirea pedepsei, constituie teme pentru casarea sentinței de către instanța ierarhic superioară în procedura prevăzută de lege procesual-penală pentru căile de atac, iar aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință și violarea drepturilor omului protejate de CEDO;

- argumentul instanței de apel precum că inculpatul anterior a fost condamnat, fapt care ar constitui o circumstanță agravantă sunt lipsite de suport juridic, deoarece într-adevăr inculpatul regretă cele săvârșite, antecedentele penale fiind stinse, iar pedeapsa aplicată de către instanța de apel este prea aspră.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, invocând faptul că cauza a fost examinată în ordinea procedurii simplificate prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, astfel că soluția instanței de apel referitor la categoria și mărimea pedepsei a fost reținută în strictă conformitate cu prevederile art. art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal.

Totodată a menționat faptul că instanța de apel și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale, a ținut cont de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, gravitatea infracțiunii, motivul acesteia, de persoana celui vinovat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că, recurentul indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiul și motivele invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor, or, la judecarea apelului declarat, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și

obiectiv, adoptând o soluție corectă în partea individualizării pedepsei în privința lui Malai Aurel în limitele sancțiunii prevăzute de art. 141 alin. (1) Cod penal.

Argumentul recurentului precum că „*la aplicarea pedepsei, de către instanța de apel nu au fost respectate întru totul prevederile art. 61, 75 Cod penal*”, Colegiul penal îl apreciază critic deoarece din textul deciziei contestate urmează că instanța de apel la aplicarea și individualizarea pedepsei a ținut cont de prevederile art. 61, art. 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii, motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de lipsa circumstanțelor care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului precum și de faptul că inculpatul Malai Aurel a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, beneficiind în acest sens de o reducere din limitele pedepselor stabilite pentru infracțiunea comisă, concluzionând corect asupra pedepsei aplicate în privința ultimului.

Din textul recursului formulat, se evidențiază faptul că recurentul nu este de acord cu excluderea de către instanța de apel a suspendării condiționate a executării pedepsei privative de libertate.

Sub acest aspect instanța de recurs relevă următoarele, conform art. 90 alin. (1) Cod penal, „*dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă*”.

Colegiul penal remarcă că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acestuia.

Studiind materialele cauzei și conținutul deciziei contestate, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a casat parțial sentința primei instanțe referitor la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, or circumstanțele care au fost reținute de către prima instanță la aplicarea acestor prevederi și anume căința activă, recunoașterea vinei, au fost apreciate la aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, fapt pentru care inculpatul a beneficiat de reducerea pedepsei.

Instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că „*faptul că inculpatul anterior a fost judecat, instanța de apel la apreciat ca fiind o circumstanță agravantă, or inculpatul regretă de cele săvârșite, antecedentele penale fiind stinse, pedeapsa aplicată fiind prea aspră*”, or, fiind anterior condamnat

la pedeapsă privativă de libertate cu stabilirea unui termen de probă antecedentul penal fiind stins, sunt date ce caracterizează persoana, iar aplicarea art. 90 Cod penal, în cazul de față nu va asigura scopul pedepsei penale și anume cel de corectare a inculpatului, de prevenire de săvârșire de noi infracțiuni atât de condamnat cât și de alte persoane.

7. Așadar, reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal a ajuns la concluzia că, temeiul invocat de recurent, nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat. Erori de drept la etapa examinării apelului nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este una legală și întemeiată, considerente din care recursul ordinar declarat de către avocatul Goncear Ion în numele inculpatului Malai Aurel urmează a fi declarat ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Goncear Ion în numele inculpatului Malai Aurel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Malai Aurel XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **20 iunie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor